

Inhoud

Voorwoord	Zo maakte ik kennis met mindmapping	7
Hoofdstuk 1	Wat is Freemind?	9
	1.1 Wanneer gebruik je Freemind?	10
	1.2 Waarom zou ik een mindmap maken?	10
Hoofdstuk 2	Wat kan ik met mindmapping?	19
	2.1 Je hoofd legen	19
	2.2 Inzicht verschaffen en keuzes maken	20
	2.3 Beter onthouden	20
	2.4 Creatief denken	21
	2.5 Presenteren	22
Hoofdstuk 3	De basiselementen van Freemind	23
	3.1 Werkbalken	23
	3.2 Knopen	24
	3.3 Centraal thema	25
	3.4 Hoofdtakken en subtakken	25
	3.5 Kernwoorden	27
	3.6 Vormen	28
	3.7 Kleuren	29
	3.8 Afbeeldingen en icoontjes	31

Hoofdstuk 4	Aan de slag met Freemind	33
4.1	Start met de waarom-vraag	33
4.2	Centraal thema	34
4.3	Mindmap opslaan	35
4.4	Braindump	35
4.5	Ordening	36
4.6	Icoontjes en afbeeldingen	41
4.7	Markeren	43
Hoofdstuk 5	10 manieren om Freemind te gebruiken	49
5.1	Persoonlijke toepassingen	49
5.2	Educatieve toepassingen	56
5.3	Zakelijke en professionele toepassingen	62
Hoofdstuk 6	De finishing touch	69
6.1	Samenwerken met Freemind	69
6.2	Nog enkele handige tips	70
	Bijlage: Sneltoetsen	73
	Index	79
	Over de serie	83
	Over de auteur	85

Voorwoord

Zo maakte ik kennis met mindmapping

'Hoe komt het nou dat anderen het ene succesvolle idee na het andere kunnen lanceren, terwijl mijn goede ideeën altijd weer plaatsmaken voor nieuwe ideeën, zonder dat ik er iets mee heb gedaan?' Deze gedachte spookte voorheen regelmatig door mijn hoofd. Daar kwam verandering in toen ik mindmapping ontdekte.

Ik was op zoek naar hulpmiddelen bij het leren voor een van mijn kinderen, toen ik werd gewezen op de mogelijkheid van mindmapping. Mindmapping is een manier om meer grip te krijgen op een grote hoeveelheid informatie. Vanaf dat moment was ik verkocht. Ik bleek zelf minstens zoveel baat te hebben bij deze manier van werken als mijn kinderen. Door mindmapping kreeg ik nu razendsnel inzicht in de bruikbaarheid van een idee.

Is een idee bruikbaar? Dan kan ik dezelfde mindmap direct omzetten naar een soort plan. Is het idee niet geschikt voor verdere uitwerking? Dan ben ik daar ook blij mee. Door het mindmappen verdwijnt het idee dan uit mijn hoofd, waardoor ik extra goed kan focussen op de dingen die er wel toe doen.

Toen ik thuis steeds meer baat had bij mindmapping, begon ik het ook toe te passen op mijn werk. Tijdens vergaderingen mindmapte ik er driftig op los, en de nieuwsgierigheid van anderen was al gauw gewekt. Mijn collega's merkten hoe snel ik informatie uit voorgaande vergaderingen kon terughalen. Door één blik op mijn mindmap kon ik in een oogwenk zien wat er de vorige keer besproken was.

Naarmate ik meer vertrouwd raakte met mindmapping ging ik het bewust inzetten tijdens brainstormsessies. Met behulp van een beamer projecteerde ik een mindmap op de muur. Alle relevante informatie uit deze sessie werd zo direct zichtbaar, en er kon meteen op gereageerd worden. Hierdoor bleven discussies beperkt tot de essentie en ontstond er veel sneller een gezamenlijk beeld.

Door het lezen van boeken van mindmapgoeroe Tony Buzan raakte ik steeds meer bedreven in de techniek van mindmapping. Ik ging zelf mindmaptraining geven, met als voornaamste doel er zelf steeds beter in te worden. Van deze uit de hand gelopen hobby heb ik inmiddels mijn beroep gemaakt. Ik ben fulltime trainer en facilitator op het gebied van creatief denken. Mindmapping vormt hierin een belangrijke basis: er gaat geen dag voorbij zonder dat ik een mindmap maak.

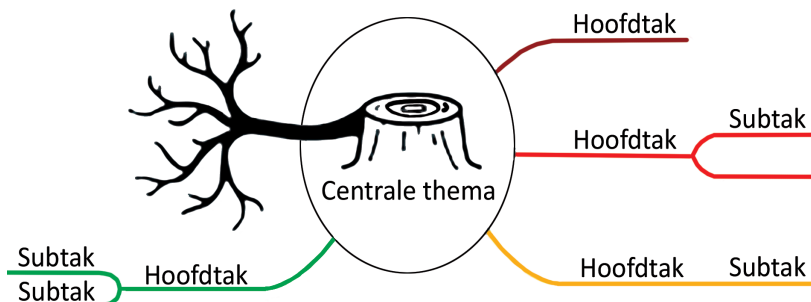
Hans Lenderink

1 Wat is Freemind?

Met een mindmap geef je informatie visueel weer, waardoor de werking van je brein sterk toeneemt. Mindmapping sluit perfect aan bij de complexiteit van onze hersenen en ons denken. Een mindmap is een eenvoudig en handig instrument dat helpt bij het ordenen, verbinden en weergeven van informatie en gedachten. Bovendien is een goed gemaakte mindmap aantrekkelijk om naar te kijken.

Door de opbouw van een mindmap word je uitgedaagd om informatie te ordenen en in kaart te brengen. Een mindmap bestaat uit een compositie van woorden, kleuren en figuren in één beeld. In het midden van een mindmap staat een kernbegrip, dat we het centrale thema noemen. Rondom het centrale thema worden verwante hoofd- en subtakken met informatie geplaatst, zoals bij een boom. De stam is de basis, en elke hoofdtak vertakt zich weer in kleinere subtakjes.

Freemind is al jaren een van de populairste mindmapprogramma's. Het kan worden gebruikt voor brainstorming, plannen maken, conceptontwikkeling en het maken van aantekeningen. Het is een handige tool voor bijvoorbeeld het organiseren van je ideeën of het volgen van de voortgang bij bepaalde plannen, maar je kunt het ook gebruiken als persoonlijke kennisdatabase. Een belangrijk pluspunt van Freemind is dat het open source-software is. Je kunt het programma dus gratis gebruiken. Kortom: Freemind is een waardevol en effectief hulpmiddel voor mensen die meer grip willen krijgen op alle informatie om hen heen.

Figuur 1.1 Een mindmap is visueel vergelijkbaar met een boom

1.1 Wanneer gebruik je Freemind?

Freemind gebruik je als je een grote hoeveelheid informatie te verwerken hebt. Dat kan zakelijk zijn, voor een studie of gewoon om je gedachten te ordenen. Tijdens het mindmappen verdwijnt dubbele informatie en ontstaat er automatisch een voor jou prettige structuur. Dit verschaft je razendsnel inzicht in de materie en het stimuleert je om nieuwe ideeën te bedenken.

Hoge productiviteitstool

Freemind is vooral populair vanwege de eenvoud van het programma en de snelheid waarmee je kunt werken. Deze snelheid sluit perfect aan bij de snelheid van onze gedachten, die elkaar in rap tempo opvolgen en die je dus snel moet kunnen noteren. In een kort tijdsbestek kun je met behulp van Freemind een veel grotere opbrengst genereren dan met pen en papier en met andere softwarepakketten.

1.2 Waarom zou ik een mindmap maken?

Informatieovervloed

Er komt steeds meer informatie op ons af. Vroeger was het nog overzichtelijk, met alleen radio, televisie en de post in onze brievenbus. Maar met de komst van internet, smartphones en sociale media is er altijd en overal

een overvloed van informatie. Het wordt steeds lastiger om te focussen op wat van belang is, en het wordt steeds moeilijker om de juiste keuzes te maken.

Mindmapping maakt het mogelijk om veel informatie snel en effectief te verwerken. Omdat alles in één overzicht staat, heb je continu de hele context in beeld. Bovendien kun je door middel van mindmaps eenvoudig onderlinge verbanden zien en onderscheid maken tussen hoofd- en bijzaken.

Figuur 1.2 Er komt steeds meer informatie op ons af

Razendsnel meeveranderen

Door razendsnelle technologische ontwikkelingen verandert onze samenleving in een hoog tempo. Onzekerheid is onze enige zekerheid geworden. Veranderingen vinden sneller plaats dan we kunnen leren, waardoor we niet meer uit de voeten kunnen met traditionele manieren van plannen maken. De tijd om er even rustig voor te gaan zitten is voorbij. Elk plan dat je maakt is vrijwel direct achterhaald.

Mindmappen, en Freemind in het bijzonder, helpt je om de huidige situatie continu in kaart te brengen. Met Freemind kun je in een razendsnel tempo een beeld schetsen, plannen maken en inhaken op de actualiteit. Door gebruik te maken van mindmapping kun je meebewegen met alle veranderingen. Mindmappen is in feite een vorm van *realtime* experimenteren.

Mindmapping stimuleert je creativiteit

Mindmapping stimuleert je creatieve vermogen, en dat is precies wat je nodig hebt om het verschil te kunnen maken in onze snel veranderende wereld. Veel mensen denken dat alleen schilders, beeldhouwers, ontwerpers, schrijvers en muzikanten creatief zijn, maar niets is minder waar: we worden allemaal creatief geboren.

Door mindmapping ga je vanuit een ander perspectief tegen de dingen aankijken en kom je los van je vastgeroeste denk- en handelingspatronen. Je creëert een voedingsbodemp voor nieuwe ideeën.

Serendipiteit

Serendipiteit is het fenomeen dat je iets ontdekt waarnaar je niet op zoek was. Zelfs een mislukking kan je plotseling tot een nieuw inzicht brengen waardoor je op een innovatief idee komt. Veel ontdekkingen en uitvindingen zijn op die manier gedaan.

Een bekend voorbeeld is dat van de Post-it-briefjes. In de jaren zeventig probeerde een chemicus van 3M een nieuw soort krachtige lijm te ontwikkelen. De resultaten waren niet goed: de lijm bleef slechts aan één van de delen kleven zodra ze werden losgetrokken. Op het eerste oog een mislukking dus. Totdat een andere 3M-collega bedacht dat hij stukjes papier met deze lijm als bladwijzer voor zijn boek kon gebruiken. De bladwijzers bleven goed zitten en konden ook makkelijk verwijderd worden zonder de bladzijden te beschadigen.

Tijdens het mindmappen verwerk je heel veel informatie in één overzicht, waarin je vernieuwende verbanden ziet. Zo vergroot je de kans op serendipiteit.